

חווה העבודה האישי

תוכן ענינים מקוצר

נושא	עמ'
ההצעה לחוק חווה עבודה, התשמ"ה - 1985 ¹	1
מבוא	א6
הגדרת חווה העבודה וקיומם של יחסי עובד ומעביד	(ראה בפרק 10.1.6 לקובץ)
חווה אישי והסכם קיבוצי	א6
חווה עבודה בשירות הציבורי	(ראה בפרק 5.1 לקובץ)
כריתת חווה (וחווה לטובת צד ג'), שינוי תוכנו, וויתור	א6
חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה (תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה), התשס"ב - 2002	(1)ב8
חווה העבודה האישי וחילופי מעבידים	א17
תוכן החווה	א26
תרופות בשל הפרת חווה עבודה	א67
סיום חווה העבודה	(ראה בעיקר בפרק 10.10.1)

תוכן ענינים מלא

מבוא

ההצעה לחוק חווה העבודה, התשמ"ה - 1985*	1
מטרת חווה העבודה האישי	א6
תחולת חוקי החוזים הכלליים על חווה העבודה	א6
תחולת חוק החוזים האחדים על חווה עבודה - הפניות	א6
דיני עשיית עושר ולא במשפט והשבה	א6
זכויות שבמשפט העבודה המגן והקיבוצי, טענות ויתור, השתק, מניעות, ופשרה (עבר לפרק 10.1.5).	

הגדרת חווה העבודה וקיומם של יחסי עובד ומעביד

לענין יחסי עובד ומעביד ראה בפרק 10.1.6 לעיל.

חווה אישי והסכם קיבוצי

חווה עבודה אישי והסכם קיבוצי	א6
חתימה על חוזים אישיים למרות קיום הסכם קיבוצי - הפניה	א6
על משמעות הוצאת עובדים מתחולת הסכם קיבוצי - הפניה	א6
חווה אישי "המפנה" להסכם או הסדר קיבוצי או למקור אחר	א6

1 וראה הערות להצעת החוק, מאת עו"ד יי כץ, בשנתון משפט העבודה א' 1990 - עמ' 78.
א 10.1.6.1

כריתת חווה (חווה לטובת צד ג'), שינוי תוכנו, וויתור

הפניה: לכריתת חווה רשות ולשינוי תוכנו, ראה גם בפרק 5.1 לעיל.

- 16. תום לב במשא ומתן לקראת חווה עבודה וחובות גילוי הדדיות . . . . .
- ח6. חווה למראית עין וחווה נסתר . . . . .
- 7. כריתת חווה עבודה, "הצעה וקיבול" וטיוטת חווה . . . . .
- א8. חתימה על חווה תחת איום פיטורים . . . . .
- א8. חווה לטובת צד ג' - הפניות . . . . .
- צורת החווה - חובת כתב - ימאים, עובדי חברות כוח אדם ועובדים זרים - דברי הסבר והפניות 8
- חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה (תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה), התשס"ב -**
2002 . . . . . (1)ב8
- תקנות הודעה לעובד (תנאי עבודה) (צורת הודעה ופרטיה), התשס"ב -** 2002 . . . . . ד8
- איסור על שינוי חד צדדי של תניות בחווה העבודה מול פרוגרטיבת הניהול . . . . . (5)ד8
- ראה לענין פרוגרטיבת הניהול, גם להלן תחת הכותרת "תוכן החווה".
- העלאת שכר שלא מדעת או שלא כדין (והשבה) ז8
- ויתור על זכויות שמקורן חוזה ז8

חווה העבודה האישי וחילופי מעבידים

- 17. הפניות . . . . .
- 18. מבוא לענין חילופי מעבידים . . . . .
- 19. התפטרות עקב חילופי מעבידים תוך זכאות לפיצויי פיטורים - הפניה . . . . .
- 19. החלפת המעביד: ככלל רק בהסכמה . . . . .
- 21. תחולת חוק המחאת חיובים בעת חילופי מעבידים . . . . .
- לענין רציפות זכויות בעת חידוש חווה עבודה לאחר ניתוקו, ראה להלן תחת הכותרת "תוכן החווה".

תוכן החווה

כללי

- הפניה:** לסעיפי הצמדת זכויות ראה גם לעיל, תחת הכותרת הראשית "חווה אישי והסכם קיבוצי".
- חווה עבודה אסור - בלתי חוקי, בלתי מוסרי או מנוגד לתקנת הציבור א26
- חווה עבודה שהופסק וחודש או הפסקת עבודה זמנית: (לענין רציפות זכויות וצבירת ותק) . . . 31
- לענין שאלת רציפות זכויות בעת חילופי מעבידים ראה לעיל.

נסיון וקביעות

- לענין הגבלות על הזכות לפטר, ו"בטחון בעבודה", ראה בפרק 10.10.1 הדן בפיטורים והתפטרות.
- לענין אכיפת יחסי עבודה, ראה בפרק זה (10.1.6.1), תחת הכותרת "הפרות ותרופות".

פרוגטיבת הניהול (זכות המעביד לנהל)

- 1. גזירת פרוגרטיבת הניהול מזכות הקנין של המעביד ומהסכמה משתמעת של העובד . . . (1)32
- 2. תוכן פרוגרטיבת הניהול - מבוא א32

10.1.6.1

ב

3. כפיפות פררוגטיבת הניהול לחוק, להסכם קיבוצי ולחוזה אישי(?) - ומבוא לאבחנה בין תנאי עבודה לבין סדרי עבודה . . . . . 33.
4. הפעלת סמכות הניהול באופן ענייני (בתום לב ובהגינות), והחובה לשמוע עובד העלול להפגע 34
- 4.ב. הכפפת פררוגטיבת הניהול לעילות ה"מידתיות" וה"סבירות" - משפט מנהלי? . . . . . 34(1)
5. ביצוע שינויים במפעל (והפניות לענין הפררוגטיבה ומו"מ קיבוצי) 34ה
6. שינוי סדרי עבודתו של עובד להבדיל משינוי שכרו וזכויותיו 34ו
- 6.ב. פיצוי בעבור שינוי סדרי עבודה באופן שפגע בשכר 34ט
7. החתמת שעון נוכחות - זכות המעביד לדרוש מעובדיו 34י
- 7.ב. העמדת מכשירי "מירס" לרשות עובדים . . . . . 34י(1)
- 7.ג. דרכי שימוש במחשבים ובאמצעי תקשורת . . . . . 34י(1)
- 7.ד. העדרה של זכות לאמצעי עבודה? . . . . . 34י(2)
8. שינוי מבנה משפטי, מכירת המפעל, מיזוג ומיקור חוץ של פעילותו . . . . . 34י(2)
9. סמכות מעביד לפטר עובדים - הפניה לפרק 10.10.1 . . . . . 34י(4)
10. סמכות המעביד להעביר עובד מתפקיד לתפקיד וחובת השימוע . . . . . 34י(4)
- 10.א. זכות הניהול של המעביד וצו העסקת נכי מלחמה 34יז
11. סמכות מעביד להטיל משמעת - הפניה 34יז
12. סמכות מעביד להעמיד עובד במבחני התאמה - הפניה 34יז
13. סמכות מעביד לקדם עובדים בדרגות 34יח

תניות מכללא

- ביטול והשבת המושג "תנאי מכללא"? 34יח
- תנאי מכללא בחוזה עבודה אישי - מבוא. 34יח
- תנאי מכללא ככלי לעידוד נורמות מקובלות ורצויות - ועקרון תום הלב 35
- תנאי מכללא המוכר בשל "נסיבות הענין". 35
- תנאי מכללא ונוהג 36
- תנאי מכללא מכוח הסדר קיבוצי 36
- תנאי מכללא מול תנאי מפורש 38
- ויתור בהתנהגות על זכות שמקורה בתנאי מכללא. 38

חובות וזכויות שונות

- הזכאות לשכר וחובת העובד לעבוד - "מוכן ומזומן לעבודה" - אך לא "כונן" 21
- שכר ברוטו/נטו - הפניות לפרקים 10.3 ו- 10.15.1 23
- זכות העובד לעבוד בפועל? (בהנחה ששכרו משולם גם בבטלה). 23
- הגדרת "זכות נלווית" ותנאי פדיונה, וזכויות ש"אינן כלכליות". 44ה
- חוזה למתן אופציה . . . . . 44ו(2)
- חובת הנפקת מסמכים (תלושי שכר וכדומה) - הפניה 44ז
- חובות גילוי - הפניות 44ז

- 44ז . . . . . חובת מעביד למנוע פגיעה בעובד על ידי עובד אחר
- 44ט . . . . . היקף זכות העובד להכנס לשטח המפעל
- 46א . . . . . החובה לנהוג על פי הוראות המעביד, בכושר ובזהירות (ושמירה על רכוש)

המנהג והנהג בהתקשרות החוזית

- 41 . . . . . מבוא
- 42 . . . . . תוקפו של נוהג - סעיף 26 לחוק החוזים (חלק כללי) ופסיקה
- 42א . . . . . הגדרת "נוהג"
- 42ב . . . . . הוכחת נוהג
- 42ה . . . . . נוהג ותנאי מכללא - הפניה
- 42ה . . . . . הנהוג בחקיקת העבודה
- 42ה . . . . . הגדרת מנהג ודרך היווצרותו
- 43 . . . . . האם המנהג הינו מקור בר-תוקף בימינו?
- 44 . . . . . האבחנה בין מנהג לבין נוהג
- 44א . . . . . דיספוזיטיביות המנהג: ודיספוזיטיביות הנוהג
- 44ב . . . . . הוכחת מנהג

חובות תום הלב, הנאמנות, ההגינות ואיסור לשון הרע ביחסי עבודה

- 47 . . . . . תחומי תחולתה של חובת תום הלב - מלפני יצירת יחסי העבודה, ועד לאחר סיומם
- 47 . . . . . "תום-לב", "נאמנות" ו"הגינות"
- 48א . . . . . סיוע במימוש זכויות וחובות גילוי
- 48ב . . . . . מסירת פרטים בדבר חשדות פליליים
- 48ב . . . . . איסור אפליה מכוח חובת תום הלב
- 48ב1 . . . . . חובת תום הלב במשא ומתן לכריתת חווה עבודה - הפניה
- 48ב1 . . . . . חובת הנאמנות בין עובד ומעביד וחובת שמירת סודות המעביד (והפניות להגבלת תחרות, עיסוק, ועבודה נוספת)
- 50 . . . . . מתן מכתב המלצה בסיום עבודה - העדר חובה? - הפניות
- 51 . . . . . חובת תום הלב המוגברת של המדינה - ראה בפרק 5.1 לקובץ
- 51 . . . . . חובת תום הלב של מעביד כלפי עובד שחלה - הפניה
- 51 . . . . . איסור לשון הרע

חופשה מעבודה

- 52א . . . . . תוכן הזכות לחופשה חוזית - כללי פרשנות (צבירה, פדיון, דמי חופשה, וזקיפת העדרות על חשבון חופשה)
- 53 . . . . . איסור עבודה במקום אחר בעת חופשה חוזית - תנאי מכללא
- 53 . . . . . חופשת-שבתון
- 55 . . . . . חופשה ללא תשלום

הטלת משמעת על ידי המעביד

- הפניה : להטלת משמעת מכוח הסכם קיבוצי, ראה גם בפרק 10.1.5 לקובץ, לעיל. כן ראה שם לענין חובת הודעה על דיון משמעת בעבירה פלילית.
- 44ט . . . . . חובת המשמעת
- 44יג . . . . . השמצת מעביד ועובדים אחרים כעבירת משמעת

- פירוש הוראה עונשית - מבחן הודאות ומבחן הסבירות 44ג
45. העדרות מהעבודה - הפרת משמעת. ....
46. חובות המוטלות על עובד - תקנון עבודה. ....
- 46א ניכוי משכר עבודה בגין איחורים - אמצעי משמעת. ....
- 46א החובה לנהוג על פי הוראות המעביד, בכושר ובזהירות (ושמירה על רכוש) 46א
59. על השעיית חווה עבודה כסנקציה משמעתית. ....
- הפניה:** לענין הטלת משמעת על עובד אחד לצורך הגנה על עובד אחר, ראה לעיל, תחת הכותרת "חובת מעביד למנוע פגיעה בעובד על ידי עובד אחר".

פרשנות חווה עבודה

- פירוש "חווה עבודה" שינויים בו והשלמתו 38א
41. על משקלה של כותרת במסמך חוזי. ....

חווה עבודה בשירות הציבורי - הפניה

הפניה: ראה בפרק 5.1 לקובץ לעיל.

תרופות בשל הפרת חווה עבודה

62. תרופות למעביד בשל: הפרת חווה, גרם הפרת חווה, מעשי נזק, וגניבה. ....
- 68א השבה למעביד - עלותה של הכשרה מקצועית. ....
69. תרופות למעביד בקשר להתפטרות עובד? (ודמי הודעה מוקדמת). ....
70. סעדים עצמיים (עיכבון, והפניות לענין קיזוז) ..... 70.
- 70א תרופות בשל פיטורים בטלים ובשל השעיה שלא כדין (לתרופות בשל פיטורים שלא כדין, ראה להלן). 70א
76. "ביטול" חווה עקב הפרה, סיכול, "פיטורים" ו"התפטרות" - הפניות. .... 76.
77. פיצויים וסעדים מיוחדים בגין הפליה - הפניה לפרק 10.22 ..... 77.
77. האבחנה בין פיצויים בשל "פיטורים שלא כדין" לבין "פיצויי פיטורים" ..... 77.
77. לא כל הפרה משמשת עילה לפיצויים. .... 77.
78. פסיקת הפרשי שכר - הפניות. .... 78.
78. שעור הפיצויים - כימות הנזק (והפניות להוראות חוק הפטרות מהוכחה). .... 78.
- 78א הקטנת הנזק והפחתת שעור הפיצויים. 78א
- (1)82. אשם תורם חוזי. .... (1)82.
- (1)82. פיצויים מוסכמים - הפניות. .... (1)82.
- (1)82. פיצויים בגין אי-מתן מכתב פיטורים והפסד דמי אבטלה? ..... (1)82.
- (2)82. פיצויים בגין פיטורים שלא כדין. .... (2)82.
- ז82. פיצוי בגין הליך פיטורים פגום אשר הסתיים בפיטורים כדין. .... ז82.
- ח82. פיצויים בגין פיטורים שלא כדין בחווה לתקופה קצובה. .... ח82.

	חווה העבודה האישי
84א	פיצוי בגין נזקים בלתי ממוניים (ופיצוי לנפגע בחווה בלתי-חוקי) . . . . .
86א	פיצויים החייבים במס - פיצויים ברוטו - ופיצוי בגין נזקי מס . . . . .
86ב	פיצויים בגין הפרת דיני המינהל הציבורי - הפניה לפרק 5.1 . . . . .
86ב	פיצוי על הפרת חובה להעביר הפרשות לפנסיה או לביטוח - הפניה לפרק 11.01 . . . . .
86ב	פיצוי על הפרת חובה להעביר הפרשות לקרן השתלמות - הפניה לפרק 11.01 . . . . .
86ב	פיצויים בגין ניהול מו"מ לכריתת חווה עבודה שלא בתום לב . . . . .
86ב	פיצויי הסתמכות במסגרת יחסי עבודה נמשכים . . . . .
86ב	פיצויים בגין הפרת חובת תום הלב ופיצויים עונשיים . . . . .
87	אכיפת חווה העבודה עקב "פיטורים שלא כדין" . . . . .
90	שיקול דעת באכיפת יחסי עבודה, בקביעת בטלות פיטורים ובביטולם . . . . .
94ב	ביטול פיטורים - החזרה לתפקיד קודם או אחר ודין העובדים שהחליפו את המפוטרים . . . . .
94ג	סעדים כספיים הנלווים לאכיפת יחסי עבודה (פיטורים שלא כדין) . . . . .
96	צווים זמניים כנגד פיטורים . . . . .
100	צו זמני כנגד פרישה כפויה לפנסיה . . . . .
100	מחיקה ודחיה על הסף של תביעה כנגד פיטורים - וסעד הצהרתי . . . . .

סיום חווה העבודה

הפניות:

- א. ראה בפרק 10.10.1 לענין פיטורים, התפטרות, פקיעת חווה העבודה, ביטולו וסיכולו.
- ב. כן ראה בפרק 5.1 לעיל, תחת הכותרת "הבטחה מנהלית" לענין השתחררות הרשות מחווה ומהבטחה.

(המשך בעמוד 1)